

QUICKSCAN FLORA- EN FAUNAWET FRANS KLOOSTER

Gemeente Sittard-Geleen

12 JANUARI 2016

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 1632
6201 BP Maastricht
Nederland
+31 (0)88 4261 261

www.arcadis.com

Projectnummer: C05058.000176.0200

Onze referentie: 078779100 A

Contactpersonen

MARTIJN STEVENS

**Adviseur Ecologie en Specialist
Fauna**

T 088 4261715

M +31 627061118

E martijn.stevens@arcadis.com

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 1632

6201 BP Maastricht

Nederland

Inhoudsopgave

1 INLEIDING	6
1.1 Aanleiding en doel	6
1.2 Methode	7
1.3 Leeswijzer	7
2 FLORA- EN FAUNAWET	8
2.1 Aanwezigheid beschermde soorten	8
2.1.1 Vaatplanten	8
2.1.2 Broedvogels	8
2.1.3 Zoogdieren	9
2.1.4 Amfibieën en reptielen	9
2.1.5 Overige beschermde soorten	9
2.2 Effectbeoordeling	10
2.3 Toetsing	11
3 CONCLUSIE EN ADVIES	13
BIJLAGE 1 – FLORA- EN FAUNAWET	15
BIJLAGE 2 – FOTO-IMPRESSIE VAN DE LOCATIE	20

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding en doel

Bij de herontwikkeling van het voormalig Frans klooster aan de Walramstraat-Heinseweg te Sittard heeft de Gemeente Sittard-Geleen het voornemen om een deel van het gebouw te slopen en ter plaatse een complex met gelijk volume terug te bouwen. Het oudste deel van het klooster blijft bestaan en krijgt een herbestemming. Het te behouden deel zal volledig worden gerenoveerd. De renovatie en nieuwbouw zal niet door de gemeente uitgevoerd worden. In figuur 1 is de locatie opgenomen. De binnentuin en de buitenruimte zal volledig worden aangepakt. Uitgangspunt voor de beoordeling is dat de bomen aan de straatzijde bij de kapel behouden blijven.

Figuur 1. Locatie binnen de gele contour; groene arcering blijft behouden, rode arcering wordt gesloopt (bron: globespotter).

Om mogelijke effecten op beschermde soorten in het kader van de Flora- en faunawet (hierna Ff-wet) te beoordelen en als onderdeel voor een benodigde ruimtelijke onderbouwing en bestemmingsplanwijziging heeft Arcadis in opdracht van de gemeente Sittard-Geleen een verkennend flora en fauna onderzoek uitgevoerd (Quickscan). Zie Bijlage 1 voor het wettelijk kader van de Ff-wet.

In onderliggend rapport zijn de resultaten beschreven en wordt advies gegeven met betrekking tot de noodzakelijke vervolgstappen om overtreding van de verbodsbepalingen van de Ff-wet te kunnen voorkomen.

1.2 Methode

De quickscan bestaat uit een bureauonderzoek en een veldinspectie waarmee is onderzocht of in het gebied mogelijk beschermde soorten (kunnen) voorkomen.

Op 4 november 2015 hebben Martijn Stevens en Jasper Osterthun, ecologen van ARCADIS, een bezoek aan de locatie gebracht. Dit veldbezoek had het karakter van een habitatgeschiktheidsbeoordeling. Tijdens deze habitatgeschiktheidsbeoordeling is voor alle relevante soortgroepen een beoordeling gedaan van de functie van de locatie als leefgebied.

De locatie is geïnspecteerd op aanwezigheid van geschikte nestlocaties voor broedvogels met jaarrond beschermde nesten. Voor zoogdieren, amfibieën, reptielen en andere diergroepen is gekeken naar sporen en naar de geschiktheid van het plangebied als vaste rust en verblijfplaats voor (zwaar) beschermde dier en plantensoorten. Het te slopen en te renoveren pand is bovengronds volledig geïnspecteerd voor zover de ruimten toegankelijk waren. De ondergrondse delen zijn niet geïnspecteerd doordat deze afgesloten zijn. er is extra aandacht besteed aan verblijfplaatsen van steenmarter en vleermuizen inpandig en aan muurvegetatie uitpandig. Tijdens het veldbezoek zijn geen doelgerichte soorteninventarisaties uitgevoerd.

De temperatuur tijdens het bezoek was ca. 18°C en de omstandigheden droog en bewolkt met een windkracht van 1 tot 2 Bft.

1.3 Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk zijn de resultaten van het oriënterend onderzoek beschreven met aansluitend een effectbeoordeling en toetsing aan de Ff-wet (voor zover mogelijk in dit stadium). In hoofdstuk 3 zijn vervolgens de te nemen vervolgstappen en de conclusie van het onderzoek opgenomen.

In bijlage 1 is het wettelijk kader van de Ff-wet opgenomen.

2 FLORA- EN FAUNAWET

Bij zowel het bureauonderzoek als de veldinspectie is de aandacht uitgegaan naar tabel 2 en tabel 3 soorten van de Ff-wet (zie bijlage 1). Alleen bij aanwezigheid van deze soorten dienen namelijk maatregelen genomen te worden om conflict met de verbodsbepalingen van de Ff-wet te voorkomen. In bijlage 2 (foto 1 t/m 21) is een foto-impressie van de locatie opgenomen.

2.1 Aanwezigheid beschermde soorten

2.1.1 Vaatplanten

Zowel de muren van de kapel als het voormalige klooster zijn geschikt voor beschermde muurbegroeiing zoals tongvaren (Ff-wet, tabel 2) en steenbeekvaren (Ff-wet, tabel 2) en gele helmblom (Ff-wet, tabel 3). Uit het vooronderzoek zijn echter geen groeiplaatsen van beschermde vaatplanten bekend.

Figuur 2. Locatie: gele contour), mogelijk beschermde muurvegetatie: rode cirkel (bron: globespotter).

Bij het veldinspectie zijn de muren, de binnentuin en de directe omgeving van de kapel en het voormalige klooster geïnspecteerd op voorkomen van beschermde vaatplanten. Tijdens de bezoek is bij de noordkant in de binnentuin muurbegroeiing aangetroffen (zie bijlage 2, foto 17 & 18). Vanwege de onbereikbare locatie en de grootte van de vegetatie was het niet mogelijk om deze begroeiing te determineren maar uitgesloten wordt dat het tongvaren of steenbreekvaren betreft. Mogelijk dat het nog een andere zeldzame en of beschermde muurvarensoort is. Aan de noordzijde van het gebouw is de algemeen voorkomende muurvaren vastgesteld (niet beschermd maar wel kenmerkend voor geschikte groeiomstandigheden op muren). De binnentuin van het klooster is verwildert met algemene soorten. Hier zijn geen beschermde vaatplanten aangetroffen. In de directe omgeving van het gebouw is een voormalige kruidentuin te vinden waar o.a. munt groeit. Daarnaast kenmerkt de omgeving zich door een (recent ontwikkeld) parklandschap en bebouwd gebied.

2.1.2 Broedvogels

Het gebied vormt bij uitstek geschikt leefgebied van gierzwaluw en huismus, beide soorten met jaarrond beschermde nesten en typerende gebouw bewonende soorten.

Uit brongegevens en kennis vanuit Arcadis projecten in de regio en lokale kennis van in de gemeente woonachtige Arcadis ecologen blijkt dat gierzwaluw en de huismus in de directe omgeving en naar alle waarschijnlijkheid ook binnen het plangebied broeden. Daarnaast zijn algemene soorten, zoals houtduif, kauw en merel, waargenomen in het gebied en te verwachten als broedvogel.

Vanwege de staat en het bouwtype van het gebouw zijn allerlei ruimtes rondom het dak aanwezig die als nestlocatie van broedvogels kunnen functioneren. Vooral de ruimtes bij de daklijst en onder de dakpannen vormen bij uitstek een nestlocatie voor de gierzwaluw. Bij de dakgoot en de gevel zijn geschikte nestlocaties voor de huismus aanwezig. Tijdens het bezoek zijn in het gebouw veren aangetroffen van stads- of houtduif, gierzwaluw en ransuil. Aan de afgebeten veren valt af te leiden dat het gaat om prooidieren van vermoedelijk een steenmarter. Op meerdere locaties bij het gebouw (zie bijlage 2, foto 21) zijn latrineplaatsen van vogels aangetroffen. Dit geeft aan dat het gebouw ook gebruikt wordt als rustplaats (o.a. stadsduiven).

2.1.3 Zoogdieren

Steenmarter

Bij de inspectie binnen het gebouw zijn bijna overal, veel uitwerpselen en latrines van steenmarter (Ff-wet, tabel 2) gevonden (zie bijlage 2, foto 15 & 16). Naast oude uitwerpselen zijn ook verse uitwerpselen waargenomen. Daarnaast zijn de afgebeten veren van meerdere vogelsoorten aangetroffen. Dit zijn vermoedelijk de prooidieren van de voorkomende steenmarter. Het gebouw bezit naast de openbare ruimtes veel kruipruimtes in tussenvloeren en ruime zolders waardoor dit een ideale leefomgeving is van de steenmarter. De steenmarter komt algemeen voor in Limburg.

Vleermuizen

In het verleden zijn in het oude deel van het voormalige klooster (kapel) voorzieningen aangebracht voor vleermuizen (zie bijlage 2, foto 20). Het gaat hierbij om openingen die het mogelijk maken voor vleermuizen om in de nok van het dak te kunnen verblijven. Het vermoeden bestaat daarom dat de nok van het dak in gebruik is door vleermuizen. Daarnaast worden de ruimtes bij de daklijsten, gevels en dakpannen van het gehele complex mogelijk gebruikt door vleermuizen. Ook de spouwgoten in het te slopen complex (zie bijlage 2, foto 19) zorgen er voor dat vleermuizen de spouwmuur kunnen bereiken en mogelijk gebruiken als verblijfplaats.

2.1.4 Amfibieën en reptielen

De locatie valt binnen het verspreidingsgebied van de alpensalamander (Ff-wet, tabel 2) en levendbarende hagedis (Ff-wet, tabel 2) (website raven.nl). Door de afwezigheid van poelen wordt de aanwezigheid van de alpensalamander uitgesloten. Voor de levendbarende hagedis is binnen het plangebied en in de omgeving (binnenstedelijk biotoop) geen geschikt habitat aanwezig. Het voorkomen van zwaar beschermde soorten amfibieën als reptielen is uitgesloten. De aanwezigheid van algemene amfibieën (Tabel 1 Ff-wet) zoals gewone pad en bruine kikker kan nooit volledig worden uitgesloten.

2.1.5 Overige beschermde soorten

Uit het bureauonderzoek is naar voren gekomen dat de locatie buiten het verspreidingsgebied ligt van beschermde dagvlinders (website vlindernet.nl), kevers en libellen (website libellennet.nl). Ook tijdens het bezoek zijn geen beschermde soorten van deze diergroepen waargenomen. Geconcludeerd kan worden dat locatie geen leefgebied vormt van deze beschermde dagvlinders, kevers en libellen of overige beschermde soorten en soortgroepen.

2.2 Effectbeoordeling

Tabel 1: Effectbeoordeling op basis van resultaten oriënterend veldbezoek.

Ruimtelijke ingreep	Gewone dwergvleermuis	Ruige dwergvleermuis	Laatvlieger	Gewone grootoorvleermuis	Huismus	Gierzwaluw	Steenmarter	Beschermde vaatplanten	Algemene broedvogels	Algemeen voorkomende zoogdieren / amfibieën	Mogelijk conflict ingreep
Sloop bebouwing	O	O	O	O	O	O	V	O	O	O	X
Verwijderen groen	O	O	O	O	O	O	L		L	L	X
Soortgericht onderzoek noodzakelijk	X	X	X	X	X	X	X	X			

Legenda	
Mogelijk conflict ingreep	
Conflict ingreep	
Soort waargenomen	W
Soort te verwachten	O
Verblijfsfunctie aanwezig	V
Leefgebied	L
Groeiplaats aanwezig	G
Conclusie	X

Ten aanzien van soorten beschermd in het kader van de Ff-wet, zijn negatieve effecten te verwachten bij het uitvoeren van de voorgenomen sloopwerkzaamheden:

- Door de voorgenomen sloopwerkzaamheden gaan mogelijk verblijfplaatsen van vleermuizen en nestlocaties van huismus en gierzwaluw verloren. Dit leidt tot verstoring en vernieling van vaste rust en verblijfplaatsen en tijdens de gevoelige periode van de betreffende soorten mogelijk tot vernieling van broedsels of legsels van vogels of het onopzettelijk doden van individuen (vogels en vleermuizen).
- Verblijfplaatsen van steenmarter gaan verloren bij het slopen en renoveren van het gebouw. Daarnaast wordt leefgebied aangetast bij het verwijderen van het groen in de tuinen.
- Groeiplaatsen van vaatplanten (muurvegetatie) gaan mogelijk verloren als gevolg van de sloop werkzaamheden.
- Bij het slopen en het renoveren van het gebouw en het verwijderen van groen in tuinen in het plangebied gaan mogelijk nesten van algemene broedvogels verloren. Dit leidt tot verstoring en vernieling van nesten en in het broedseizoen tot het vernielen van broedsels of legsels van vogels.
- De werkzaamheden leiden mogelijk tot het doden en verwonden van grondgebonden zoogdieren en amfibieën die niet op tijd het gebied kunnen ontvluchten bij de start van de werkzaamheden. Daarnaast verdwijnen mogelijk leefgebied en verblijfplaatsen door sloop van de woningblokken en verwijderen van groen in de tuinen.

2.3 Toetsing

Op grond van de hiervoor beschreven effecten, vindt mogelijk overtreding plaats van de verbodsartikelen van de Ff-wet. Het verbodsartikel 10 van de Ff-wet is daarbij buitenbeschouwing gelaten:

- Artikel 10 “het is verboden dieren, behorende tot de inheemse diersoort opzettelijk te verontrusten”, is voor de voorgenomen werkzaamheden niet van toepassing. Het doel is namelijk niet om dieren te verstoren. Door bij de werkzaamheden rekening te houden met de aanwezigheid van beschermde soorten, wordt overtreding van artikel 10 voorkomen.

Als gevolg van negatieve effecten door de werkzaamheden, vindt mogelijk nog overtreding van de verbodsbepalingen 8, 9, 11 en 12 plaats, zie onderstaande tabel.

Tabel 2: Mogelijke overtredingen van algemene verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Zie **Error! Reference source not found.** voor een verklaring van de beschermingscategorieën.

Soort (beschermingscategorie)	Art 8	Art 9	Art 11	Art 12
Broedvogels: algemene broedvogels en broedvogels met jaarrond beschermde nestplaats		X	X	X
Tabel 3: vleermuizen		X	X	
Tabel 2: steenmarter		X	X	
Tabel 2: vaatplanten (muurvegetatie)	X			
Tabel 1: algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën		X	X	

VERKLARING VERBODSBEPALINGEN:

Artikel 8. Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9. Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 11. Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12. Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

- Voor algemeen voorkomende soorten van Tabel 1 geldt een algemene vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling. Mogelijke effecten op enkele exemplaren heeft geen invloed op de populatie. Er hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd voor algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren en amfibieën. Er dient echter wel rekening te worden gehouden met de zorgplicht (zie Bijlage 1, Zorgplicht).
- Voor soorten van Tabel 2 hoeft bij ruimtelijke ontwikkeling geen ontheffing aangevraagd te worden wanneer gebruik wordt gemaakt van een door het ministerie van EZ goedgekeurde gedragscode. Dit geldt voor de steenmarter die (mogelijk) in het plangebied voorkomt en voor de mogelijk aanwezige muurvegetatie.
- Voor de Tabel 3-soorten en broedvogels met jaarrond beschermde nesten dienen mitigerende maatregelen te worden getroffen om effecten als gevolg van de werkzaamheden te beperken en te voorkomen. Daarnaast dient voor deze soorten een ontheffing te worden aangevraagd, als effecten niet geheel kunnen worden voorkomen. Dit geldt voor de vleermuizen, huismus en gierzwaluw die (mogelijk) binnen het plangebied voorkomen.
- Voor het verstoren van algemene broedende vogels is geen ontheffing mogelijk, mitigerende maatregelen zijn verplicht. Voer de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit om effecten op broedvogels uit te sluiten. Het broedseizoen loopt ongeveer van 15 maart tot 15 juli, maar kan afhankelijk van weersomstandigheden verschuiven.
- Om de voorgenomen werkzaamheden uit te kunnen voeren en afdoende rekening te houden met de verbodsbepalingen uit de Ff-wet is soortgericht onderzoek naar de aanwezigheid van muurvegetatie, steenmarter, vleermuizen en huismus en gierzwaluw noodzakelijk.

3 CONCLUSIE EN ADVIES

Conclusies

- De voorgenomen sloop en herontwikkeling leidt met zekerheid tot negatieve effecten op de beschermde steenmarter.
- Het is vooralsnog niet uit te sluiten dat de ingreep leidt tot negatieve effecten op zwaar beschermde vleermuissoorten en of broedvogels met jaarrond beschermde nesten (huismus en gierzwaluw).
- Het is niet volledig uitgesloten of de aanwezige muurvegetatie op de binnenplaats een beschermde status heeft.

Vervolg

Ecologische vervolgstappen zijn noodzakelijk om de voorgenomen ingrepen en handelingen binnen de kaders van de Flora- en faunawet uit te kunnen voeren.

In ieder geval noodzakelijk voor een volledige effectbeoordeling en toetsing wetgeving;

- Soortgericht onderzoek naar de aanwezigheid van vleermuizen. Vleermuizenonderzoek conform GaN Vleermuisprotocol 2013; 4 tot 5 veldinspecties in de avond en ochtendschemering (mei-september) met de gebouw bewonende doelsoorten; gewone dwergvleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis. Inclusief aanvullende inpandige inspecties.
- Soortgericht onderzoek naar de aanwezigheid van huismus en gierzwaluw:
 - Huismus: 2 tot 4 veldbezoeken conform soortenstandaard huismus (RvO, versie maart 2014) tijdens het broedseizoen, tussen 1 april en 15 mei.
 - Gierzwaluw: 3 veldbezoeken conform soortenstandaard gierzwaluw (RvO, versie maart 2014) met een tussenliggende periode van minimaal 10 dagen, tussen 1 juni en 15 juli.
- Aanvullend onderzoek naar aanwezigheid van beschermde muurvegetatie.
- Voor steenmarter is een ontheffingsprocedure noodzakelijk zijn gelet op de intensieve aanwezigheid van de soort.
- De noodzaak tot ontheffing dan wel een verklaring van geen bedenkingen (via omgevingsvergunning spoor) voor de te onderzoeken soort(groep)en zal blijken uit het soortgericht onderzoek.

Advies

Op basis van de resultaten van het veldonderzoek, kan bepaald worden wat de kwantitatieve mitigatietaak zal zijn. Voor de steenmarter en voor de overige soorten op basis van verwachting kan vooruitlopend op het onderzoek reeds worden bepaald welke maatregelen er getroffen moeten worden om te kunnen voldoen aan de criteria tot het verkrijgen van een positief besluit op een ontheffing of verklaring van geen bedenkingen (vvgb) procedure (mitigatieplan).

Op basis van de geschiktheid van de bebouwing is het aannemelijk dat zwaar beschermde soorten voorkomen, hieruit volgend is een ontheffing of besluit verklaring van geen bedenkingen (vvgb) voor vleermuizen en of broedvogels naar verwachting noodzakelijk.

Daarom adviseren wij om nu al mitigerende maatregelen uit te werken en toe te passen in aangrenzende wijken. De wettelijk verplichte gewinningstijd van 'tijdelijke' vervangende nest en verblijfplaatsen wordt hiermee in de tijd naar voren gehaald. Hiermee kan in een volgend stadium, na het verkrijgen van een ontheffing of vvgb, sneller overgegaan worden tot uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden.

Algemene maatregelen ter voorkoming overtreding algemene broedvogels en algemene (tabel 1 Ffwet) soorten.

- Tabel 1-soorten: Houd tijdens de werkzaamheden te allen tijde rekening met de algemene zorgplicht (zie Bijlage 1): werk zo veel mogelijk in één richting, de richting waarin soorten kunnen vluchten. Het materieel moet zorgvuldig en deskundig worden gebruikt, zodat geen onnodige schade wordt veroorzaakt of onnodige verstoring van flora en fauna optreedt.
- Algemene broedvogels: Voer werkzaamheden buiten het broedseizoen uit of zorg ervoor dat het werkgebied buiten het broedseizoen ongeschikt gemaakt is en ongeschikt blijft als broedbiotoop. Het broedseizoen loopt ongeveer van 15 maart tot 15 juli, maar kan afhankelijk van het weer en andere factoren verschuiven. Deze handeling kan niet uitgevoerd worden totdat de aanwezigheid van huismus en gierzwaluw is onderzocht en uitgesloten.

BIJLAGE 1 – FLORA- EN FAUNAWET

De Flora- en faunawet (2002) regelt de bescherming van in het wild voorkomende planten en dieren. In de wet is onder meer bepaald dat beschermde dieren niet gedood, gevangen of verontrust mogen worden en beschermde planten niet geplukt, uitgestoken of verzameld (algemene verbodsbepalingen, artikelen 8 t/m 12). Bovendien dient iedereen voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren (algemene zorgplicht, artikel 2). Daarnaast is het niet toegestaan om de directe leefomgeving van soorten, waaronder nesten en holen, te beschadigen, te vernielen of te verstoren. De Flora- en faunawet heeft dan ook belangrijke consequenties voor ruimtelijke plannen. De interpretatie van de wet is in 2009 en 2013 aangescherpt. Deze aanscherping is in onderstaande uitleg opgenomen.

In het kader van de Flora- en faunawetgeving geldt dat alle dieren en planten een zekere mate van bescherming genieten, op basis van hun intrinsieke waarde. In artikel 2 van de Ff-wet staat dat iedereen voldoende zorg in acht dient te nemen voor de in het wild levende dieren en planten en hun leefomgeving. Ook mag men het welzijn van dieren niet onnodig aantasten en dieren onnodig laten lijden. Deze algemene zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dier- en plantensoorten, ook voor de soorten die niet als beschermde soort aangewezen zijn onder de Flora- en faunawet.

De Algemene Zorgplicht is een aanvulling op de algemene verbodsbepalingen die uitsluitend betrekking hebben op beschermde soorten. Het artikel biedt de mogelijkheid om op te treden tegen ongewenste handelingen jegens beschermde dieren en planten, welke niet nadrukkelijk in één van de verbodsbepalingen zijn genoemd. Er bestaat geen wettelijke sanctie op overtreding. Wel kunnen activiteiten door de Algemene Inspectiedienst (AID) worden stilgelegd.

De algemene verbodsbepalingen, die handelingen die het voortbestaan van planten en diersoorten in gevaar kunnen brengen verbieden, is een belangrijk onderdeel van de Flora- en faunawet. Deze verboden zorgen ervoor dat in het wild levende soorten zoveel mogelijk met rust worden gelaten. De belangrijkste, voor ruimtelijke plannen relevante wettelijke bepalingen staan hieronder genoemd.

ALGEMENE VERBODSBEPALINGEN FLORA - EN FAUNAWET (ARTIKELEN 8 T/M 12)

Artikel 8. Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9. Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10. Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11. Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12. Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Overtreding van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet zonder juiste ontheffing of het nemen van mitigerende maatregelen kan leiden tot handhaving van de AID of DLG. Zij kunnen proces-verbaal opmaken en het werk stilleggen. Overtredingen van de Flora- en faunawet worden beschouwd als 'economisch delict' en kunnen als zodanig ook beboet worden.

Bij ruimtelijke plannen, met mogelijke gevolgen voor beschermde planten en dieren, is het verplicht om vooraf te toetsen of deze kunnen leiden tot overtreding van algemene verbodsbepalingen. Wanneer dat het geval dreigt te zijn, moet onderzocht worden of er maatregelen genomen kunnen worden om dit te voorkomen of om de gevolgen voor beschermde soorten te verminderen. Onder bepaalde voorwaarden geldt een vrijstelling, wordt door het ministerie van EZ goedkeuring gegeven aan de mitigerende maatregelen, of is het mogelijk van de minister van EZ ontheffing van de algemene verbodsbepalingen te krijgen voor activiteiten op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Ten aanzien van de criteria die voor vrijstellingen en ontheffingen gelden, kunnen verschillende groepen soorten worden onderscheiden. Deze groepen worden benoemd in het "Besluit van 28 november 2000 houdende regels voor het bezit en vervoer van en de handel in beschermde dier- en plantensoorten", kortweg genoemd "Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten". Dit besluit heeft de status van een AMvB. Onderstaande heeft betrekking op vrijstellingen en ontheffingen voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Voor andere activiteiten gelden andere regels die hier niet genoemd worden omdat ze niet van belang zijn.

Tabel 1 – Algemene soorten

Algemene vrijstelling van de verboden 8 tot en met 12, wel zorgplicht, m.u.v. artikel 10.

Tabel 2 – overige soorten

Vrijstelling mogelijk, mits gebruik wordt gemaakt van een door de minister goedgekeurde gedragscode; anders ontheffing noodzakelijk (toetsing aan gunstige staat van instandhouding en zorgvuldig handelen). Eventueel mitigatie- en compensatieplicht. Ook kan door het ministerie een beschikking worden afgegeven waarin goedkeuring wordt gegeven voor maatregelen ter voorkoming van het overtreden van verbodsbepalingen. Deze goedkeuring heeft de vorm van een afwijzing van de ontheffingsaanvraag, m.u.v. artikel 10.

Tabel 3 – Soorten van bijlage 1 van de AMvB

Voor volgens art 75 lid 6 bij AMvB aangewezen soorten geldt een zwaar beschermingsregime. Voor deze soorten geldt, ook wanneer wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode, geen vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Ontheffing voor het overtreden van verbodsbepalingen kan alleen verleend worden wanneer:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- er sprake is van een bij AMvB bepaald belang. Voor deze groep is per AMvB bepaald dat een ontheffing verleend kan worden (met inachtneming van het voorgaande) bij:
- dwingende reden van groot openbaar belang;
- ruimtelijke ontwikkeling en inrichting (zolang er geen sprake is van benutting of gewin van de beschermde soort);

- andere redenen die geen verband houden met ruimtelijke ontwikkeling: bescherming van flora en fauna, veiligheid van luchtverkeer, volksgezondheid of openbare veiligheid, voorkomen van ernstige schade of overlast en bestendig gebruik.

Tabel 3 – soorten op Bijlage IV van de Habitatrichtlijn

Voor volgens art 75 lid 6 aangewezen soorten die voorkomen op bijlage IV van de Habitatrichtlijn geldt een zwaar beschermingsregime. Voor deze soorten geldt, ook wanneer wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode, geen vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Ontheffing voor het overtreden van verbodsbepalingen kan alleen verleend worden wanneer:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- er sprake is van een bij AMvB bepaald belang. Voor deze groep is bij AMvB bepaald dat een ontheffing verleend kan worden (met inachtneming van het voorgaande) bij:
- dwingende reden van groot openbaar belang¹;
- andere redenen die geen verband houden met ruimtelijke ontwikkeling: bescherming van flora en fauna, veiligheid van luchtverkeer, volksgezondheid of openbare veiligheid

Vogels

Vanwege de bepalingen in de Europese Vogelrichtlijn, die overgenomen zijn in de Flora- en faunawet, geldt er voor vogels een afwijkend beschermingsregime. Uit recente uitspraken van de ABRvS blijkt dat de manier waarop in Nederland tot voor kort werd omgegaan met ontheffingen voor vogels in strijd is met de Europese Vogelrichtlijn. De Vogelrichtlijn staat een ontheffing alleen toe wanneer:

- er geen andere bevredigende oplossing is;
- er tevens sprake is van één van de volgende belangen:
- bescherming van flora en fauna;
- veiligheid van luchtverkeer;
- volksgezondheid en openbare veiligheid.

Door het ministerie kan een beschikking worden afgegeven waarin goedkeuring wordt gegeven voor maatregelen ter voorkoming van het overtreden van verbodsbepalingen. Een dergelijke goedkeuring heeft de vorm van een afwijzing van de ontheffingsaanvraag. Inzake het behoud van verblijfplaatsen wordt de beschikking alleen afgegeven indien de functionaliteit van verblijfplaatsen niet in het geding is én als deze niet worden verstoord (art. 11).

Voor het verstoren van broedende vogels, hun eieren of jongen kan slechts in uitzonderlijke gevallen ontheffing worden verleend voor een ruimtelijke ingreep, namelijk als voldaan wordt aan het bovenstaande criteria. In de praktijk betekent dit dat voor vogels gestreefd moet worden naar het voorkomen van het overtreden van verbodsbepalingen. In veel gevallen kan overtreding van verbodsbepalingen worden voorkomen door (verstorende) werkzaamheden buiten het broedseizoen (de perioden dat het nest in gebruik is voor het broeden of grootbrengen van jongen) aan te laten vangen.

Binnen de groep van vogels zijn er soorten waarvan het nest wordt aangemerkt als een zogenaamde “vaste rust- of verblijfsplaats”. Dergelijke verblijfplaatsen zijn jaarrond beschermd onder artikel 11 van de algemene verbodsbepalingen, en vormen de meest streng beschermde groep. Vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels zijn

¹ Nb: voor deze groep kan er geen ontheffing worden verleend op basis van het belang “ruimtelijke ontwikkeling en inrichting”. Volgens de AMvB kan dit wel, echter recente uitspraken van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS) laten zien dat de AMvB op dit punt een onjuiste implementatie van de Europese Habitatrichtlijn is.

aangewezen in de “aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten” (Ministerie van LNV, 2009) en bestaan uit de categorieën van vogelsoorten opgenomen in onderstaande tabel.

Vogels	
Categorie	Type verblijfplaatsen
Categorie 1	Vaste rust- en verblijfplaatsen; nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
Categorie 2	Nesten van koloniebroeders; nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn, of afhankelijk van bebouwing of biotoop
Categorie 3	Honkvaste broedvogels en vogels afhankelijk van bebouwing; nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn, of afhankelijk van bebouwing of biotoop
Categorie 4	Vogels die zelf niet in staat zijn een nest te bouwen; vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen
Categorie 5	Niet jaarrond beschermd, inventarisatie gewenst; nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

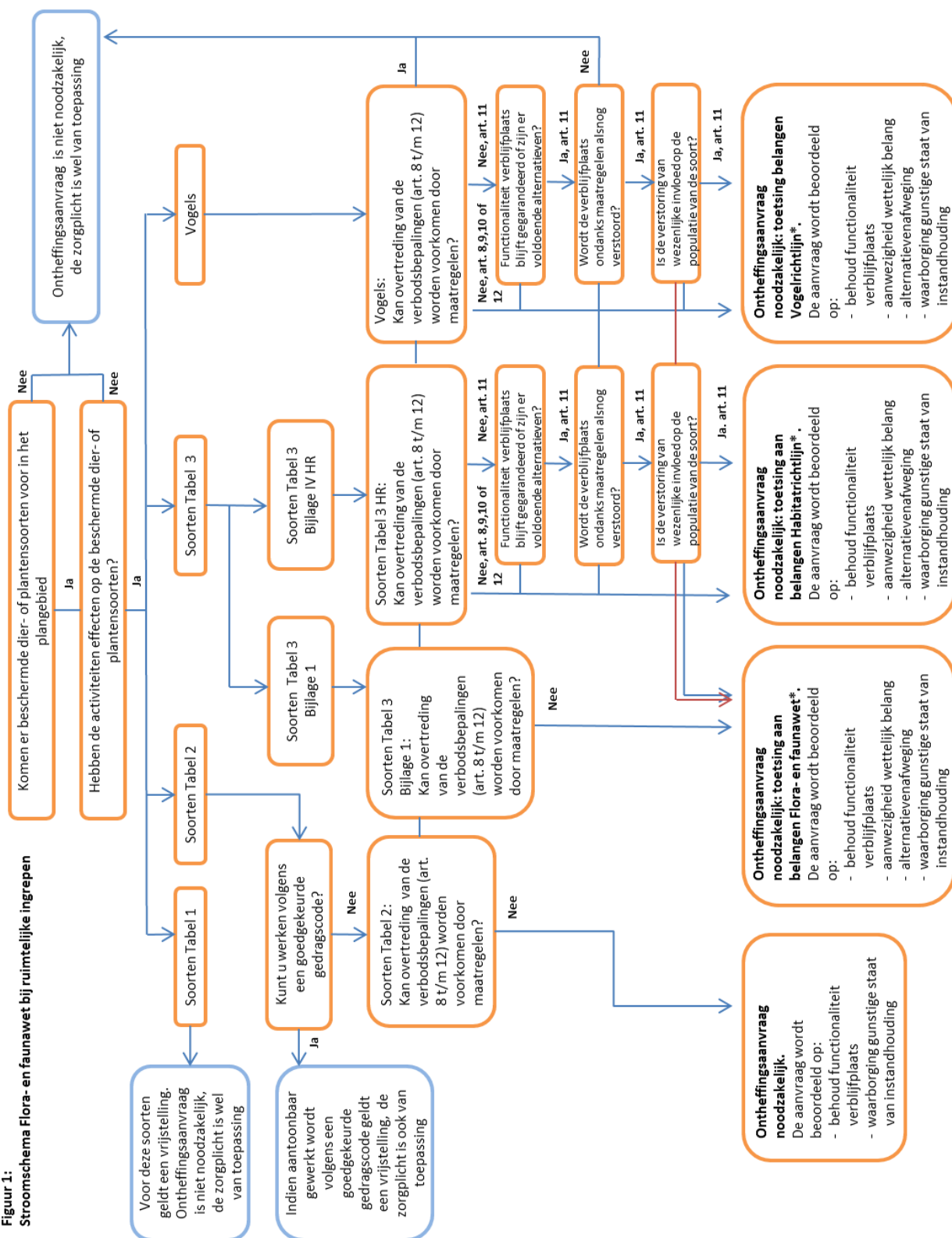
Tabel 3: Categorieën broedvogels

Of voor het (buiten het broedseizoen) wegnemen van jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen een ontheffing noodzakelijk is, dient te worden vastgesteld met behulp van een zogenaamde omgevingscheck². Daarnaast is de noodzaak tot een ontheffing mede afhankelijk van de mogelijkheid tot het mitigeren (inclusief het aanbieden van vervangende nestgelegenheid) van negatieve effecten.

Wanneer plannen worden ontwikkeld voor ruimtelijke ingrepen of voornemens ontstaan om werkzaamheden uit te voeren, dient vooraf goed te worden beoordeeld of er mogelijke nadelige consequenties voor beschermde inheemse soorten zijn. In beginsel is daarvoor de initiatiefnemer zelf verantwoordelijk. Op de volgende pagina is een stroomschema opgenomen met de stappen die moeten worden doorlopen indien beschermde inheemse soorten aanwezig zijn.

² Een deskundige dient vast te stellen of er in de omgeving voldoende gelegenheid is voor de soort om zelfstandig een vervangend nest te vinden.

Figuur 1:
Stroomschema Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen

* Belangen staan beschreven in deze bijlage

BIJLAGE 2 – FOTO-IMPRESSIE VAN DE LOCATIE

Foto 1. Noordzijde gebouw, westelijk deel:

Foto 2. Noord- en westzijde, noordelijk deel:

Foto 3. Noordzijde gebouw, westelijk deel:

Foto 4. Noordzijde gebouw, noordelijk deel:

Foto 5. Westzijde gebouw. westelijk deel:

Foto 6. Oostzijde gebouw, noordelijk deel:

Foto 7. Oostzijde gebouw, noordelijk deel:

Foto 8. Oostzijde gebouw:

Foto 9. Oostzijde gebouw, zuidelijk deel:

Foto 10. Zuidzijde gebouw, oostelijk deel:

Foto 11. Zuidzijde gebouw:

Foto 12. Westzijde gebouw, zuidelijk deel:

Foto 13. Binnentuin noordzijde:

Foto 14. Binnentuin zuidzijde:

Foto 15. Uitwerpselen steenmarter a:

Foto 16. Uitwerpselen steenmarter b:

Foto 17. Muurbergroeiing a:

Foto 18. Muurbergroeiing b:

Foto 19. Oostzijde gebouw met spouwgaten:

Foto 20: Vleermuisvoorzieningen in dak

Foto 21. Bel met overkapping vormt rustlocatie voor vogels:

